
FŐIGAZGATÓSÁG

Szteviol-glikozidok (E 960) édesítőszerként való alkalmazásának engedélyezése

A szteviol-glikozidok a *Stevia rebaudiana* Bertoni növény leveleiből nyert édesítőszer. Használatának engedélyezését és feltételeit az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2011. november 12-én megjelent és **2011. december 2-án hatályba lépő**, az Unió valamennyi tagállamára nézve közvetlenül alkalmazandó alábbi jogszabály tartalmazza:

1131/2011/EU bizottsági rendelet (2011. november 11.) az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. mellékletének a szteviol glikozidok tekintetében történő módosításáról ([HL L 295., 2011.11.12.](#))

Fenti EU jogszabály – amint a címében is szerepel – „Az élelmiszer-adalékanyagokról” szóló [1333/2008/EK](#) európai parlamenti és tanácsi rendelet módosítása, ezért a szteviol-glikozidok alkalmazásánál e rendelet vonatkozó előírásait is figyelembe kell venni.

A szteviol-glikozidok kizárólag élelmiszer-adalékanyagként és az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletében meghatározott funkcionális csoportok közül az 1. pont szerinti édesítőszerként engedélyezettek.

Élelmiszerekhez összetevőként egyéb célból továbbra sem adható, mivel „Az új élelmiszerekről és az új élelmiszer-összetevőkről” szóló [258/97/EK](#) európai parlamenti és tanácsi rendelet előírása értelmében új élelmiszernek minősül, ezért az alábbi jogszabályok szerinti felhasználásához az új élelmiszerekre előírt engedélyeztetése szükséges.

- [1925/2006/EK](#) európai parlamenti és tanácsi rendelet (2006. december 20.) a vitaminok, ásványi anyagok és bizonyos egyéb anyagok élelmiszerekhez történő hozzáadásáról
- [37/2004. \(IV. 26.\) ESZCSM rendelet](#) az étrend-kiegészítőkről

* * *

Szteviol-glikozidok szteviol egyenértéke

A különböző szteviol-glikozidok hétköznapi neve, CAS száma, molekulaképlete, molekulatömege, és átszámítási faktora, mely segítségével mennyiségük szteviol-egyenértékre átszámítható

Hétköznapi név	Képlet	Molekula-tömeg	Átszámítási faktor
Steviol	$C_{20}H_{30}O_3$	318.45	1.00
Stevioside	$C_{38}H_{60}O_{18}$	804.87	0.40
Rebaudioside A	$C_{44}H_{70}O_{23}$	967.01	0.33
Rebaudioside C	$C_{44}H_{70}O_{22}$	951.01	0.34
Dulcoside A	$C_{38}H_{60}O_{17}$	788.87	0.40
Rubusoside	$C_{32}H_{50}O_{13}$	642.73	0.50
Steviolbioside	$C_{32}H_{50}O_{13}$	642.73	0.50
Rebaudioside B	$C_{38}H_{60}O_{18}$	804.87	0.40
Rebaudioside D	$C_{50}H_{80}O_{28}$	1129.15	0.29
Rebaudioside E	$C_{44}H_{70}O_{23}$	967.01	0.33
Rebaudioside F	$C_{43}H_{68}O_{22}$	936.99	0.34

Forrás:

Scientific Opinion on the safety of steviol glycosides for the proposed uses as a food additive
EFSA Journal 2010;8(4):1537 [84 pp.]. doi:10.2903/j.efsa.2010.1537

Adopted: 10 March 2010 Published: 14 April 2010

<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/1537.pdf>

Az 1131/2011/EU bizottsági rendeletben foglaltak értelmezéséhez szükséges jogi előírások

Csökkentett energiatartalmú élelmiszer:

- az eredeti élelmiszerhez vagy egy hasonló termékhez képest legalább 30 %-kal csökkentett energiaértékű élelmiszer (1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet - 3. cikk (2) bekezdés f) pont)

<http://www.oeti.hu/?m1id=15&m2id=25&m3id=68#pbtm>

Hozzáadott cukrot nem tartalmazó élelmiszer:

- hozzáadott monoszacharidokat vagy diszacharidokat, édesítő tulajdonságuk miatt felhasznált monoszacharidokat vagy diszacharidokat tartalmazó hozzáadott élelmiszereket nem tartalmazó élelmiszerek (1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet - 3. cikk (2) bekezdés e) pont)

<http://www.oeti.hu/?m1id=15&m2id=25&m3id=68#pbtm>

04.2.5.1. A 2001/113/EK irányelvben meghatározott extradzsem és extrazselé

04.2.5.2. A 2001/113/EK irányelvben meghatározott dzsem, zselé, marmelád, és édesített gesztenyepüré

- 2001/113/EK tanácsi irányelv (2001. december 20.) az emberi fogyasztásra szánt gyümölcsdzsemekről, zselékről, marmeládokról és a cukrozott gesztenyekrémről,

Magyar jogban:

152/2009. (XI. 12.) FVM rendelet a Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól, 21. melléklet: A Magyar Élelmiszerkönyv 1-3-2001/113 számú előírása az emberi fogyasztásra szánt gyümölcsdzsem, zselé, marmelád és cukrozott gesztenyekrém termékekről

<http://www.oeti.hu/?m1id=15&m2id=25&m3id=68#pbtm>

05.1. A 2000/36/EK irányelv hatálya alá tartozó kakaó- és csokoládétermékek

- 2000/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (2000. június 23.) az emberi fogyasztásra szánt kakaó- és csokoládétermékekről

Magyar jogban:

152/2009. (XI. 12.) FVM rendelet a Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól, 19. melléklet: A Magyar Élelmiszerkönyv 1-3-2000/36 számú előírása az emberi fogyasztásra szánt kakaó- és csokoládétermékekről

<http://www.oeti.hu/?m1id=15&m2id=25&m3id=68#pbtm>

05.4. Díszítések, bevonatok és töltelékek, kivéve a 4.2.4. kategóriába tartozó, gyümölcsalapú töltelékeket

- 4.2.4. kategória: az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. mellékletének „ÉLELMISZER-KATEGÓRIÁK” című D. része szerinti élelmiszercsoport.

<http://www.oeti.hu/?m1id=15&m2id=25&m3id=68#pbtm>

13.2. Az 1999/21/EK irányelvben meghatározott, különleges gyógyászati célokra szánt diétás élelmiszerek (kivéve a 13.1.5. kategóriába tartozó termékeket)

- 1999/21/EK bizottsági irányelv (1999. március 25.) a speciális gyógyászati célokra szánt diétás élelmiszerekről

Magyar jogban:

24/2003. (V. 9.) ESZCSM rendelet a speciális gyógyászati célra szánt tápszerekről

<http://www.oeti.hu/?m1id=15&m2id=25&m3id=7#pbtm>

- 13.1.5. kategória:

„Az 1999/21/EK bizottsági irányelvben meghatározott, csecsemők és kisgyermekek számára készült, speciális gyógyászati célokra szánt diétás élelmiszerek, valamint speciális anyatej-helyettesítő tápszerek.”

(1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. melléklet, D. rész ÉLELMISZER-KATEGÓRIÁK)

13.3. A teljes napi élelmiszer-bevitel vagy egyes ételek helyettesítésére szolgáló testtömeg-szabályozó diétás élelmiszerek (a teljes napi étrend vagy annak egy része)

- Magyar jogban:

[27/2004. \(IV. 24.\) ESZCSM rendelet](#) a testtömeg-csökkentés céljára szolgáló, csökkentett energiataartalmú étrendben felhasználásra szánt élelmiszerekről

<http://www.oeti.hu/?m1id=15&m2id=25&m3id=7#pbtm>

14.1.3. A 2001/112/EK tanácsi irányelvben meghatározott gyümölcsnektárok, valamint zöldségnektárok és hasonló termékek

- A Tanács 2001/112/EK irányelve (2001. december 20.) a gyümölcslevekről és egyes hasonló, emberi fogyasztásra szánt termékekről

Magyar jogban:

152/2009. (XI. 12.) FVM rendelet a Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól, 11. melléklet: A Magyar Élelmiszerkönyv 1-3-2001/112 számú előírása a gyümölcslevekről és egyes hasonló, emberi fogyasztásra szánt termékekről

<http://www.oeti.hu/?m1id=15&m2id=25&m3id=68#pbtm>

16. Desszertek, kivéve az 1., 3. és 4. kategóriába tartozó termékeket:

- 1., 3. és 4. kategória: az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. mellékletének „ÉLELMISZER-KATEGÓRIÁK” című D. része szerinti élelmiszercsoportok.

<http://www.oeti.hu/?m1id=15&m2id=25&m3id=68#pbtm>

17.1. Szilárd étrend-kiegészítők, beleértve a kapszulákat, tablettákat és hasonló termékeket

17.2. Folyékony étrend-kiegészítők

– Magyar jogban:

37/2004. (IV. 26.) ESZCSM rendelet az étrend-kiegészítőkről

<http://www.oeti.hu/?m1id=15&m2id=25&m3id=4#pbtm>

* * *

A szteviol-glikozidok alkalmazása szempontjából egyéb fontos jogszabályi előírások

19/2004. (II. 26.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelet az élelmiszerek jelöléséről - 7. § (15) bekezdés a) és b) pontok

<http://www.oeti.hu/?m1id=15&m2id=25&m3id=68#pbtm>

- Fel kell tüntetni ...az édesítőszeret tartalmazó élelmiszerekben a megnevezéshez kapcsolódóan a jelölésen az „édesítőszerrel” kifejezést;
- Fel kell tüntetni ... hozzáadott cukrot és édesítőszeret együtt tartalmazó élelmiszereken a megnevezéshez kapcsolódóan a jelölésen a „cukorral és édesítőszerrel” kifejezést;

1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (2006. december 20.) az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról - Melléklet: A tápanyag-összetételre vonatkozó állítások és az ezekre vonatkozó feltételek

<http://www.oeti.hu/?m1id=15&m2id=25&m3id=3#pbtm>

– **HOZZÁADOTT CUKROT NEM TARTALMAZ**

Az állítás, amely szerint az élelmiszer nem tartalmaz hozzáadott cukrot, valamint a fogyasztó számára vélhetően ugyanezzel a jelentéssel bíró bármely állítás csak akkor alkalmazható, ha a termék nem tartalmaz hozzáadott mono- vagy diszacharidokat vagy egyéb, az édesítő hatása miatt használt élelmiszert. Amennyiben az élelmiszer természetes módon tartalmaz cukrokat, a címkén a következő állítást kell szerepeltetni: „TERMÉSZETES MÓDON ELŐFORDULÓ CUKROKAT TARTALMAZ”.